

„OD PODZIMU K LÉTU POZNÁVÁME SVĚT“

MŠ CHUCHELNÁ

**Základní škola a Mateřská škola Chuchelná,
příspěvková organizace,
Komenského 186, 747 24 Chuchelná**

„OD PODZIMU K LÉTU POZNÁVÁME SVĚT“

„Kdo nikdy nebyl dítětem, nemůže se stát dospělým“

Charlie Chaplin

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY CHUCHELNÁ

Platnost od 1. 9. 2017

Č. j. ZŠMŠCH240/17 ze dne 25. 7. 2017

Zpracovaný na základě RVP PV č. j. MŠMT 22 405/2016–2

ze dne 11. 8. 2016

ŠVP „Od podzimu k létu poznáváme svět“ nahrazuje ŠVP „Rok s veverkou

Zrzečkou“ s platností od 1. 9. 2010 – 31. 8. 2017

Koordinátorka ŠVP: Alena Valentová, vedoucí učitelka MŠ

Projednáno a schváleno na pedagogické radě dne 31. 8. 2017

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

Obsah

1.	Identifikační údaje o mateřské škole	4
2.	Obecná charakteristika mateřské školy	5
3.	Podmínky vzdělávání	5
3.1	Věcné podmínky	5
3.2	Životospráva	5
3.3	Psychosociální podmínky	6
3.4	Organizace chodu školy	7
3.5	Personální zajištění	7
3.6	Spoluúčast zákonných zástupců dětí	7
3.7	Řízení MŠ	8
3.8	Další podstatné spolupráce	9
4.	Organizace vzdělávání	10
4.1	Přijímání dětí do MŠ	10
4.2	Charakteristika jednotlivých tříd	11
4.3	Uspořádání činností během dne	11
4.4	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
4.5	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	14
4.6	Podmínky vzdělávání dětí dvouletých	15
5.	Vzdělávací program - charakteristika	15
5.1.	Koncepce vzdělávání:	15
5.2.	Dlouhodobé cíle MŠ	16
5.3.	Prostředky realizace hlavních cílů:	17
5.4.	Formy a metody práce	17
5.5.	Klíčové kompetence, na které by dítě mělo dosáhnout:	18
6.	Edukační obsah	20
6.1.	Obsah je strukturován do oblastí:	20
6.2.	Integrované bloky ŠVP	21
7.	Evaluační systém mateřské školy	33
7.1.	Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení	33
7.2	Plán evaluace školy – viz. tabulka	35
8.	Přílohy	37
8.1.	Plán doplňkových aktivit MŠ	37
8.2.	Prevence sociálně patologických jevů	40
8.3.	Školní program EVVO	45
8.4.	Dílčí projekty či programy doplňující ŠVP:	48
9.	Dodatek k ŠVP č. 1	54

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Chuchelná příspěvková organizace
IČO:	75 02 65 62
Součástí právního subjektu:	od 1. 1. 2003
Adresa (kontakty):	Komenského 186, Chuchelná 747 24 tel.: 553 650 143, zschuche@volny.cz (ZŠ) Komenského 300, Chuchelná 747 24 tel.: 553 650 128, mskolka.chuchelna@volny.cz (MŠ)
Zřizovatel:	Obec Chuchelná K. M. Lichnovského 10, Chuchelná 747 24 tel.: 553 650 138, obec@chuchelna.com
Ředitelka ZŠ a MŠ:	Mgr. Monika Slivková
Vedoucí učitelka MŠ:	Alena Valentová

2. Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola Chuchelná je umístěna mimo hlavní komunikaci v samostatné dvoupodlažní budově zřízené v 70. letech za tímto účelem. V každém poschodí je třída, herna sloužící zároveň jako ložnice, šatna a sociální zařízení pro děti, v prvním patře je kancelář vedoucí učitelky. V přízemí MŠ byla zřízena od 1. září 2004 školní družina.

U školy je rozlehlá zahrada s pískovištěm, dřevěnými průlezkami, houpačkami a skluzavkou, odpočinkovým koutem a skladem hraček. Školní zahrada slouží dětem z MŠ i z družiny ZŠ.

Součástí je výdejna stravy. Strava je dovážena ze školní jídelny nacházející se ve vedlejší budově základní škole.

Mateřská škola je dvoutřídní, v každé třídě může být na základě trvalé výjimky zřizovatele (ze dne 19. 6. 2012 – zasedání Rady obce) 28 dětí, celkem 56 dětí v MŠ.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Jednotlivé třídy jsou prostorné, světlé, okna jsou vybavena žaluziemi. Vybavení místností nábytkem je účelné. Ve třídách je dětský nábytek odpovídající hygienickým požadavkům – barevné skříňky na ukládání hraček, židličky a jídelní stolky, nábytek v hrových koutcích.

Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Je průběžně podle finančních možností doplňováno a obnovováno. Hračky a doplňky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.

Vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

- Děti dostávají plnohodnotnou a vyváženou stravu.
- Děti nejsou do jídla nuceny, ale vedeny k ochutnání připraveného pokrmu. Tím se učí zdravému způsobu stravování.
- Během celého pobytu dítěte je dodržován pitný režim, zajišťován dostatkem lehce slazených i neslazených tekutin na přístupném místě. Stravování dětí v mateřské škole

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

je zajišťováno školní jídelnou při ZŠ, strava se dováží autem ze vzdálenosti přibližně 200 metrů.

- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je vzhledem k přivádění a odvádění dětí flexibilní.
- Děti mají dostatek pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru školy při pohybových chvilkách nebo hrách.
- Činnosti a doba pobytu venku je přizpůsobena okamžité teplotě a kvalitě ovzduší.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

3.3 Psychosociální podmínky

- Všemi zaměstnanci školy je dětem vytvářeno takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, bezpečně a jistě.
- Všechny děti v naší mateřské škole mají stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodněn nebo povyšován.
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z pravidel chování a norem, které jsou stanoveny.
- Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech jeho činnostech. Pedagogické pracovnice se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná, kterou navazuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Postupně je vyřazováno nezdravé soutěžení mezi dětmi.
- Převažuje pozitivní hodnocení a pochvala. U dítěte je podporováno jeho sebevědomí, je vedeno pracovat samostatně, důvěřovat si, nepodceňovat se a nebát se.
- V dětech je rozvíjena citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni spokojeni a rádi.
- Učitelkami je kladen důraz na vztahy ve třídě, děti jsou ovlivňovány prosociálním směrem.

3.4 Organizace chodu školy

- Denní program je rámcový, aby bylo možno přizpůsobit se podmínkám a situacím v konkrétní třídě. Program je stanoven tak, aby byly dodrženy intervaly mezi jídly, potřeba pobytu venku a odpočinku a rovněž spontánní aktivity dětí. S ohledem na program školy mají děti denně zařazeny pohybové aktivity.
- Při nástupu dítěte do mateřské školy je kladen velký důraz na individuálně přizpůsobený adaptační režim. Adaptační doba a způsob adaptace je podle potřeb dítěte a vždy po dohodě zákonných zástupců s učitelkami.
- Je dána dětem možnost spoluúčasti na volbě i tvorbě programu, je respektováno právo dítěte na neúčasti v nabízené činnosti. Dítě má právo být pouze pozorovatelem.

3.5 Personální zajištění

Učitelky mateřské školy mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost SŠ, VŠ. Jejich pracovní doba i vzdělávací činnosti dětí jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální péče.

Všichni pedagogové mají o svůj odborný růst zájem a dále se vzdělávají. Tým funguje na základě společně vytvořených pravidel, vzájemné tolerance a v duchu profesionality.

Správními zaměstnanci jsou školnice a pracovnice výdeje stravy s částečným úvazkem v úklidu.

3.6 Spoluúčast zákonných zástupců dětí

Naší snahou je, aby vztah s rodiči byl založen na partnerských vztazích, kde mezi zákonnými zástupci, učitelkami i správními zaměstnanci panuje oboustranná důvěra, vstřícnost a ochota spolupracovat.

Odpovědnost, práva a povinnosti zákonných zástupců jsou zakotveny ve školním řádu. Máme na zřeteli, že informovanost zákonných zástupců, jejich ovlivňování a vzájemné poznávání jsou důležitým předpokladem vzájemné komunikace a spolupráce, že vztahy zaměstnanců MŠ se zákonnými zástupci dětí ovlivňují výsledek pedagogické práce.

Ve spolupráci se zákonnými zástupci uskutečňujeme různé aktivity, které napomáhají k dobrému chodu školy:

- neformální rozhovory při denních příležitostních setkáních
- adaptační program pro nové děti

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- slavnosti – Vánoce, Velikonoce, Svátek matek, Den dětí
- den otevřených dveří při zápisu dětí
- závěrečné rozloučení s předškoláky
- výstavky výtvarných prací
- tvořivá odpoledne, drakiáda, průvod broučků, karneval

O všech aktivitách i dění v naší mateřské škole jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím nástěnek v MŠ, plakátů a webových stránek školy.

3.7 Řízení MŠ

Řídící a kontrolní činnost je zaměřena na plnění hlavních cílů a záměrů směřujících k realizaci školního vzdělávacího programu.

Kontrolní činnost vedoucí učitelky směrem k učitelkám

- plnění rámcových a specifických cílů vycházejících z RVP PV a zaměření mateřské školy
- vztah a přístup učitelky k dětem, laskavost, cit, individuální přístup, respektování individuality dítěte, rozvíjení osobnosti dítěte vzhledem k jeho možnostem
- sledování vztahu dětí k učitelce, důvěra
- sledování profesionálního vystupování učitelek směrem k zákonným zástupcům dětí, informovanost rodičů a výsledky všech forem spolupráce
- sledování forem a způsobu práce s dětmi, dodržení práva dítěte na hru, volný čas, spontánní pohyb, respektování dominantní úlohy dětské hry, respektování zájmu dětí
- sledování zodpovědnosti učitelek za vlastní práci
- dodržování pitného režimu, hygienických návyků, předpisů bezpečnosti práce, požární ochrany, sledování stavu ovzduší a jeho respektování
- sledování dodržování a efektivního využívání pracovní doby
- vedení třídní dokumentace
- kontrola vedení diagnostických záznamů o dětech a jejich zpětné využití

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- sledování dodržování vnitřních norem školy, školního řádu, organizačního řádu a pracovního řádu, plnění pracovní náplně, schopnosti zhodnotit svoji práci a vyvodit závěry

Kontrolní činnost směrem ke správním zaměstnancům

Sledování:

- plnění a dodržování pracovních povinností
- dodržování předpisů bezpečnosti práce a požární ochrany
- dodržování hygienických předpisů
- spolupráce s učitelkami a zákonnými zástupci dětí
- dodržování a efektivní využívání pracovní doby

3.8 Další podstatné spolupráce

Spolupráce se základní školou

Cílem je vytvoření plynulého, přirozeného a nestresujícího přechodu dětí do základní školy. Společně se zákonnými zástupci a učitelkami 1. stupně ZŠ jsou děti připravovány na vstup do základní školy a na práci v ní:

- poznávání prostředí základní školy, družiny
- spolupráce s učitelkami prvního stupně ZŠ
- výměna zkušeností z individuální práce s dětmi
- účast na společných programech pořádaných pro děti
- konzultace s pedagogy ZŠ o návrzích na odklad povinné školní docházky

Spolupráce se zřizovatelem - Obec Chuchelná

Mateřská škola spolupracuje prostřednictvím ředitelky právního subjektu se starostou, radou a zastupitelstvem Obce Chuchelná podle platných právních norem i v ostatních vztazích – provozní doba, prázdninový provoz, aj. Spolupráce je na velmi dobré úrovni.

MŠ se podílí rovněž na:

- kulturním vystoupení při různých příležitostech v obci

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- vítání občánků
- kulturním vystoupení pro seniory

Spolupráce se Střediskem volného času Opava a Agenturou ARCAM Hlučín

Realizace:

- zábavných programů pro děti (Barevné klubičko, aj.)
- výukových programů (Návštěva se zvířátky, MINIZOO, apod.)
- zábavně – naučných přednášek o exotických i domácích zvířatech

4. Organizace vzdělávání

Mateřská škola Chuchelná má 2 třídy.

Provoz MŠ je celoročně od 6.45 do 16.00 hod. Děti se scházejí do 8.30 hod. Děti s povinným předškolním vzděláváním se vzdělávají od 8.00 do 12.00 hod. Vyzvednout je možno děti před obědem (v 11.30 hod.), po obědě (od 12.15 hod) a po odpoledním odpočinku (od 14.30 hod). Mimořádné příchody a odchody lze dohodnout individuálně podle potřeby.

Zákonní zástupci předávají své děti osobně a při příchodu informují o případných zdravotních problémech dítěte. Dále mají rodiče povinnost informovat neprodleně učitelku o celkovém zdravotním stavu dítěte (alergiích, dietách, případném úrazu apod.).

4.1 Přijímání dětí do MŠ

Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla od 3 let věku, nejdříve však od 2 let. S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne 5. roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné.

Zápis provádí vedoucí učitelka s ředitelkou ZŠ a MŠ v době od 2. do 16. května daného kalendářního roku. Kritéria a postup při přijímání dětí do MŠ upravuje vnitřní směrnice.

Při nástupu do mateřské školy je kladen velký důraz na adaptaci, kdy zákonní zástupci mohou se svým dítětem pobýt ve třídě. Adaptační doba a způsob adaptace je u každého dítěte zcela individuální podle potřeb dítěte a vždy po dohodě zákonných zástupců s učitelkami.

4.2 Charakteristika jednotlivých tříd

Předškolní vzdělávání má tři ročníky. V prvním se vzdělávají děti, které v příslušném kalendářním roce dovrší nejvýše 4 roky, ve druhém děti, které dovrší 5 let a ve třetím děti, které dovrší 6 let věku a kterým byl povolen odklad školní docházky.

Děti jsou zařazovány do tříd zpravidla dle věku, případně pokud mají zákonní zástupci jiné přání, je jim vyhověno.

Edukační činnosti ve třídách nemají specifické zaměření, zajišťují získání způsobilosti v souladu s RVP pro předškolní vzdělávání.

Jednotlivé třídy jsou označeny symboly zvířátek:

Koťata - třída mladších dětí, věk zpravidla 3 – 4 roky, kapacita třídy 25 dětí.

Medvíďata – třída starších dětí a předškoláků, věk 4,5 – 7 let, kapacita třídy 25 dětí.

4.3 Uspořádání činností během dne

Činnosti během dne jsou uspořádány dle rámcového režimu dne s důrazem na pitný režim, pobyt venku a spontánní hry. Časově vymezeny jsou pouze doby podávání jídel.

Denní řád je dostatečně pružný aby umožňoval reagovat na individuální potřeby, schopnosti a možnosti dětí. Učitelky se dětem plně věnují a profesionálně dohlížejí nad činnostmi spontánními a nenásilně řídí činnosti didakticky zacílené, ve kterých děti získávají poznatky a vědomosti o okolním světě, jeho zvláštlostech, kulturách a společenstvích, lidech věcech, přírodě živé i neživé a cílevědomě upevňují dovednosti tyto poznatky využívat.

Rámcový režim dne

1. scházení dětí do 8.30 (děti s povinným předškolním vzděláváním do 8.00),
spontánní hravé aktivity dětí, nabídka individuálních a skupinových činností
2. řízená zájmová aktivita – ranní cvičení
3. hygiena, svačina (9.00)
4. dopolední integrovaná činnost
5. pobyt venku
6. hygiena, oběd (12.00)
7. příprava na odpočinek, odpočinek (spánek) dětí, klidový program

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

8. hygiena, odpolední svačina (14.15)

9. odpolední hravé a zájmové činnosti, skupinové činnosti, rozcházení dětí

Každý den je v programu mateřské školy zařazen pobyt venku, pokud to klimatické podmínky dovolí, optimálně 2 hodiny. Za příznivého počasí jsou i další činnosti přenášeny ven.

U starších dětí je v době odpoledního odpočinku nabízen klidový program.

4.4 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové vzdělávací cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními dětmi potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívají v poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení, úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání, použití kompenzačních pomůcek, úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených RVP PV, vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, využití asistenta pedagoga, poskytování vzdělávání v prostorách stavebně nebo technicky upravených, osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení, spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství, snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat. Ministerstvo stanovilo vyhláškou č. 27/2016 Sb., vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných od 1. 9. 2016 konkrétní výčet a účel podpůrných opatření a jejich členění do stupňů.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

I. stupeň podpůrných opatření

Jsou opatření MŠ, která mají podpořit dítě, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídat činnosti a respektovat tempo dítěte (využití PLPP).

Tím se pro tyto děti nastaví pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytování motivující zpětné vazby, vždy s přihlédnutím k věku dítěte a k možným omezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte.

Organizace výuky pak zohlední postavení dítěte ve skupině, ve vztahu k jeho specifickým potřebám se střídají činnosti (formy i druhy) nebo se naopak postupy fixují a vytváří se pevné struktury potřebné k vytváření vědomostí a dovedností. Pravidla a průběh tvorby, realizace podpůrných opatření II. - V. stupně v souladu s § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

- pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím plánu pedagogické podpory nebyla dostačující, zákonný zástupce je požádán, aby navštívil ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů
- škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ (udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce) doporučená podpůrná opatření; nejzazší doba pro zahájení poskytování PO je 4 měsíce
- není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytuje škola po projednání se ŠPZ a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte, po dobu nezbytně nutnou, jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně
- není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, škola projedná tuto skutečnost se ŠPZ
- škola ve spolupráci se ŠPZ, dítětem a zákonným zástupcem dítěte průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření
- v doporučení ke vzdělávání dítěte je uvedena délka jeho platnosti, včetně předpokládané kontroly
- shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy PPP nebo SPC. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná

- v případě, kdy jsou na návrh ŠPZ dětem poskytována podpůrná opatření formou pomoci dalších pedagogických pracovníků (asistenta pedagoga, dalšího pedagog. pracovníka nebo speciálního pedagoga) vychází školské poradenské zařízení zejména z náročnosti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dále také z počtu dětí například pokud mateřská škola nemůže snižovat počty dětí v souladu s ustanovením § 17 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- ve třídě mohou vykonávat pedagogickou činnost souběžně nejvýše 4 pedagogičtí pracovníci
- pokud zákonnými zástupci není poskytována součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření nebo se škola domnívá, že postupují v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, usiluje škola o zajištění nápravy
- v případě, kdy tyto kroky nestačí, zváží komunikaci a případnou spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)

Vyhodnocování PLPP a IVP

Vyhodnocování PLPP a IVP si škola stanoví ke konkrétnímu dítěti stejně jako zaměření předmětů speciálně pedagogické péče.

4.5 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Rámcovost RVP PV umožňuje, aby školní, třídní i individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky, byly dle potřeb a možností rozumně přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí a popř. doplněny nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností by měla být zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

4.6 Podmínky vzdělávání dětí dvouletých

Ve druhém roce dítěte se zvolňuje tělesný růst. Mění se proporce dětského těla, dítě se stává souměrnější. Zdokonaluje se funkce všech orgánů a zvyšuje fyzická zdatnost dítěte. Dvouleté dítě stráví většinu svého času v pohybu. Koordinace pohybu však není ještě vyvážená, chůze není tak stabilní, dítě není schopno sejít po schodech ani je vyjít bez pomoci a dohledu, aniž by se nezvýšilo riziko úrazu.

Je nutné dohlížet a dbát na bezpečnost dětí ve zvýšené míře!

Pobyt venku – vycházky – nelze počítat s použitím kočárku, děti musí být schopné jít ve dvojici. Dítě potřebuje dospělého držet za ruku, ještě nechápe skupinové pokyny, hraje si vedle dalších dětí, ale ne s nimi. Společná a kooperativní hra je v případě 2 letého dítěte možná pouze s dospělým. Dítě si začíná uvědomovat samo sebe a osamostatňovat se v činnostech. Stále však potřebuje dospělého osobu nablízku. Ještě není zcela schopné reagovat na slovní pokyn, udržet pozornost. Řeč se začíná rozvíjet. Kognitivní vývoj je charakterizován prozkoumáváním prostoru: vylézá na překážky, objevuje. Dokáže již jíst lžící a pít z hrníčku – často rozlévá tekutinu kolem sebe, je nutno pomáhat a dokrmovat je. Vzdělávací činnost vychází ze ŠVP a respektuje požadavky na rozvoj osobnosti dítěte, jeho schopnosti a možnosti:

- a) dostatek podnětů k učení a radosti z něj
- b) posilování sebedůvěry
- c) rozvíjí komunikační dovednosti
- d) podporuje prosociální vztahy
- e) podporuje vlastní samostatné aktivity

5. Vzdělávací program - charakteristika

5.1. Koncepce vzdělávání:

Podporovat zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte. Vytvářet optimální podmínky pro jeho individuální osobnostní rozvoj, v návaznosti na jeho výchovu v rodině a v úzké součinnosti s rodinou.

Záměrem předškolního vzdělávání je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých možností získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

samostatnost a aby bylo vybaveno souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další, pokud možno aktivní vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Od r. 2008 jsme zapojeni v celostátní síti Mrkvička a usilujeme o trvale se zlepšující zařazení ekologické výchovy do života mateřské školy.

Důraz je kladen na záměry vycházející z **osobnostně orientované výchovy**:

- usilovat o osobní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti se zřetelem na celkový rozvoj osobnosti v úzké součinnosti s rodinou
- vnímat každé dítě jakou jedinečnou osobnost, která má své individuální i specifické potřeby a možnosti
- vytvářet potřebné podmínky dětským aktivitám, realizovat možnost svobodné volby
- vycházet ze znalostí dětí, jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace – každé dítě má právo být jiné, má jiné potřeby, má právo rozvíjet se a učit se svým tempem
- respektovat pedagogické zásady, povzbuzovat děti nesmělé, posilovat sebevědomí a pozitivně hodnotit každého, kdo pracuje na úrovni svého osobního maxima, podporovat u dětí iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii
- posilovat rozvoj pohybových schopností, zdokonalovat pohybové dovednosti, vytvářet návyky správného držení těla v průběhu celého dne
- připravovat děti na budoucí roli školáka, na získávání pocitu jistoty a sebedůvěry ve spolupráci s rodinou
- intenzivní péči věnovat dětem s odkladem školní docházky v návaznosti na vstup do základní školy v úzké spolupráci s rodinou, se základní školou a pedagogicko -psychologickou poradnou, logopedickou poradnou
- vytvářet podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných ve spolupráci se ŠPZ, tedy PPP nebo SPC a odbornými lékaři

5.2. Dlouhodobé cíle MŠ

- zajišťovat dětem prostředí s nabídkou mnohostranných, ale věkově přiměřených podnětů k aktivnímu učení

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- zaměřit se na prosociální vztahy a respektování druhých - ve spolupráci se zákonnými zástupci napomáhat rozvoji sociálního citění dětí a rozvoji vzájemné komunikace mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a dospělými

5.3. Prostředky realizace hlavních cílů:

- vycházky do okolí MŠ s ekologickou tematikou (využití ekosystémů rybník, les, potok)
- aktivní spolupráce se SVČ Opava a Agenturou ARCAM (výukové programy), zapojení v celostátní síti MRKVIČKA
- účast na kulturních a poznávacích akcích, nabízených i mimo MŠ (divadla, soutěže, sportovní hry, besedy, vystoupení, oslavy, obecní knihovna, apod.) ve spolupráci s rodinou

5.4. Formy a metody práce

- prožitkové a kooperativní učení hrou a vlastními činnostmi dětí, při nichž podporujeme zvědavost
- situační učení založené na vytváření a využívání situací, které dítěti poskytnou praktické ukázky životních souvislostí
- spontánní sociální učení, založené na přirozeném napodobování vrstevníků i dospělých

Didakticky zacílené činnosti provádíme v malých skupinách nebo individuálně.

V mateřské škole nabízíme vycházky do okolí, výlety, spolupráci s i logopedem, procvičování s logopedickým asistentem na MŠ, dále spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a SPC, cvičení grafomotoriky, návštěvu divadel, návštěvu místní obecní knihovny, programy ekologické výchovy ve spolupráci se Střediskem volného času Opava.

Rozvíjíme matematickou a čtenářskou pregramotnost, elementární matematické souvislosti dětí, nabízíme formu aktivních činností pro seznamování a rozvíjení technických dovedností.

Pro starší děti je určen výukový program na PC (se záměrem počítač zdravě začlenit do života dítěte, podporovat hravou formou počítačovou gramotnost, rozvíjet logické myšlení a samostatnost).

5.5. Klíčové kompetence, na které by dítě mělo dosáhnout:

Kompetence k učení

- soustředěně pozorovat, zkoumat, objevovat, všimnout si souvislostí
- získanou zkušenost uplatňovat v praktických situacích a v dalším učení
- mít elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, orientovat se v řádu a dění prostředí, ve kterém žije
- učit se nejen spontánně, ale i vědomě, záměrně si pamatovat, započatou práci dokončit
- odhadnout své síly, učit se hodnotit své osobní pokroky a ocenit výkony druhých
- klást otázky a hledat na ně odpovědi, aktivně si všimnout, co se kolem děje, chtít porozumět, věcem, jevům a dějům
- učit se s chutí, dostává-li se mu uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- všimnout si problémů v bezprostředním okolí
- řešit problémy, na které stačí, snaha řešit opakující se problémy samostatně na základě nápodoby či opakování
- problémy řešit na základě bezprostřední zkušenosti, postupovat cestou pokusu a omylu
- zpřesňovat početní představy, užívat číselných a matematických pojmů
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívat logických, matematických i empirických postupů a využívat je v dalších situacích
- rozlišovat řešení, která vedou k cíli a která funkční nejsou, volit mezi nimi
- chápat, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli
- nebát se chybovat, nachází-li pozitivní ocenění nejen za úspěch ale i za snahu

Komunikativní kompetence

- samostatně vyjadřovat své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- v běžných situacích komunikovat bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými
- ovládat dovednosti předcházející čtení a psaní
- využívat informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, časopisy, počítač, audiovizuální technika, atp.)
- domlouvat se gesty i slovy, rozlišovat některé symboly, rozumět jejich významu i funkci
- průběžně rozšiřovat slovní zásobu a aktivně ji využívat k dokonalejší komunikaci s okolím
- vědět, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky, že je možno se jim učit, vytvořit si elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si, že odpovídá za své jednání a nese důsledky
- spolupodílet se na společenských rozhodnutích, přijímat povinnosti, dodržovat pravidla a přizpůsobovat se jim
- projevovat ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, vnímat nespravedlnost, ubližování
- dokázat se ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvat a spolupracovat, uplatňovat základní společenské návyky
- napodobovat modely prosociálního chování a mezilidských vztahů
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích chovat se obezřetně, umět odmítnout nevhodné chování i komunikaci
- chápat, že lidé jsou různí, a být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápat, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, že vzniklé konflikty je lepší řešit dohodou, dokázat se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- chápat, že o tom, co udělá, rozhoduje svobodně, ale také za svá rozhodnutí odpovídá

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat své činnosti a hry
- rozpoznávat a využívat své vlastní silné stránky, a poznávat svoje slabé stránky
- odhadovat rizika svých nápadů, jít za svým záměrem, měnit své cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- mít zájem o druhé, o to, co se kolem něj děje
- chápat, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, naopak nezájem, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají nepříznivé důsledky
- uvědomovat si svá práva a práva druhých, učit se je hájit a respektovat
- uvědomovat si, že je důležité prostředí, ve kterém žije, a že svým chováním se na něm podílí a může ho ovlivnit
- mít smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, vážit si práce i úsilí druhých
- mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snažit se podle toho chovat
- spoluvytvářet pravidla společného soužití mezi vrstevníky
- dbát na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chovat se s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6. Edukační obsah

Vychází z rámcových cílů předškolního vzdělávání:

- 1) Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznávání**
- 2) Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- 3) Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

6.1. Obsah je strukturován do oblastí:

Dítě a jeho tělo:

rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, tělesné zdatnosti a zdraví, sebeobslužných dovedností, rozvoj zdravých životních návyků a postojů.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

Dítě a jeho psychika:

rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnost, vyjadřování). Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie. Sebepojetí, city, vůle.

Dítě a ten druhý:

rozvoj vzájemných vztahů, komunikativních dovedností.

Dítě a společnost:

seznamování se světem lidí, kultury a umění. Osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije. Rozvoj kulturně společenských návyků a dovedností, estetického vkusu.

Dítě a svět:

rozvoj kladného postoje k ochraně životního prostředí.

Jednotlivé oblasti jsou propojeny, prolínají se.

6.2. Integrované bloky ŠVP

„Od podzimu k létu poznáváme svět“

Počet tematických celků: 10

Časový rozsah: každý tematický celek přibližně 1 měsíc

Školní program „Od podzimu k létu poznáváme svět“ je uspořádán do 4 integrovaných bloků na základě 4 ročních období. Obsah bloků je obecně zpracován a dále konkretizován v třídních plánech s ohledem na charakter období. Program naplňuje osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání. Umožňuje získávat znalosti dovednosti a upevňovat způsobilosti, napomáhá vzniku a prohlubování nových přátelství, vytváří v dětech vědomí svobodné volby i zodpovědnosti za své jednání, respektuje věk dětí, jejich zvláštnosti jedinečnost. Respektuje zásady primární prevence sociálně patologických jevů, environmentálního vzdělávání a seznamuje se zásadami zdravého životního stylu.

Integrované bloky jsou založeny na pravidelném střídání ročních období a tudíž přirozeném sepětí člověka s přírodou. Bloky se vzájemně prolínají, doplňují a obohacují. Je možné je vzájemně kombinovat, doplňovat s ohledem na okamžitou situaci a potřebu.

TVP se během školního roku rovněž doplňuje v návaznosti na poznatky z dalšího vzdělávání a ze studia odborné literatury a časopisů.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

PODZIM

- **Já a moji kamarádi ve školce**
- **Barevný podzim**
- **Co umí vítr a déšť**

1. Tematický celek: JÁ A MOJI KAMARÁDI VE ŠKOLCE

Okruhy činností:

- Život v rodině, v mateřské škole (věci kolem). Kamarádské vztahy.
- Život na vesnici, ve městě. Naše vesnice.
- Vyprávění starého stromu – Ruce stromu.
- Vitamínové hody - ovoce, zelenina.
- Draci a drakiáda.
- Roční období a změny v přírodě. Odlet ptáků.
- Bezpečnost na cestě - barvy v dopravě.

Hlavní záměry:

1. Rozvíjet pohybové schopnosti dítěte pravidelným cvičením, v pohybových hrách. Zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, rozvíjet jazykové schopnosti, myšlení, výtvarné, pěvecké i dramatické dovednosti z námětů podzimní přírody.
2. Vést děti k ohleduplnosti k druhému, ke spolupráci, k navazování kamarádských vztahů, spoluvytváření pravidel soužití ve třídě. Vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit dítěti adaptaci na nové prostředí.
3. Pozorovat změny v podzimní přírodě - přírodní jevy, rostliny, živočichové. Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově, zrakově, rozlišovat vůně, vnímat hmatem apod.).

Konkretizované výstupy:

- Orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí mateřské školy.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- Přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů. Doprovázet pohyb zpěvem při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech.
- Tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech.
- Zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi, respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých. Přijímat pokyny, obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- Všimnout si změn v přírodě, proměny komentovat. Být citlivý k přírodě.
- Rozlišit známé chutě a vůně, např. sladké, kyselé, hořké (ovoce, zelenina).

2. Tematický celek: BAREVNÝ PODZIM

Okruhy činností:

- Podzim na poli a v zahradě, plody podzimu.
- Vyprávění starého stromu – Plody stromu.
- Hry s přírodním materiálem. Podzimníčci.
- Doprava – dopravní značky.
- Příprava drobných živočichů a hmyzu na zimu. Průvod broučků.

Hlavní záměry:

1. Osvojovat si jednoduché poznatky o přírodě a jejích proměnách (rostliny, živočichové, počasí). Rozvíjet mravní a estetické vnímání, citění a prožívání motivované podzimní přírodou a jejími plody.
2. Rozlišovat některé obrazné symboly (dopravní značky, číslice, písmena) a porozumět jejich významu.
3. V praktických činnostech se seznamovat s různými přírodninami, získávat zkušenosti s jejich vlastnostmi.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

Konkretizované výstupy:

- Mít poznatky z nejrůznějších oblastí života, např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě.
- Vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo apod.).
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností.
- Prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé knihy a vyprávět o nich.
- Nechat se získat pro záměrné učení.
- Rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, počet, velikost.

3. Tematický celek: CO UMÍ VÍTR A DÉŠŤ

Okruhy činností:

- Volně žijící živočichové, příprava na zimu. Zamykání zahrady.
- Hlavní znaky podzimu (počasí, přírodní jevy – vítr, déšť, mrazíky).
- Lidské tělo. Oblečení.
- Barevné klubíčko s podzimní tematikou (ve spolupráci s SVČ Opava).
- Vystoupení pro seniory.
- Předměty denní potřeby. Péče o čistotu a zdraví.
- Vyprávění starého stromu – Strom ve městě, na vesnici.
- Tvořivá dílnička s rodiči.

Hlavní záměry:

1. Poznáváním přírodního okolí sledovat rozmanitost a změny ve svém okolí, v přírodě. Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, radost z objevování, zájem).

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

2. Posilovat získání jistoty a důvěry, podporovat rozvoj sebevědomí, rozvíjet prosociální postoje. Osvojovat si schopnosti a dovednosti při vytváření přátelských vztahů.
3. Poznávat, co prospívá našemu zdraví a co naopak škodí. Mít povědomí o těle, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
4. Zvládat sebeobsluhu a uplatňovat hygienické návyky. Učit se zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami a pomůckami.

Konkretizované výstupy:

- Zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo, např. ve třídě, na obrázku, venku při vycházkách).
- Důvěřovat vlastním schopnostem, nabídnou pomoc, spoluvytvářet prostředí pohody. K mladšímu či slabšímu kamarádovi se chovat ohleduplně, pomáhat mu a chránit ho.
- Pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné denní úkony, postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky. Pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket).

ZIMA

- Kouzlo Vánoc
- Leden je krásně ledový
- V pohádkové říši

4. Tematický celek: KOUZLO VÁNOC

Okruhy činností:

- Vánoční zvyky a tradice – postavy: Mikuláš, čert, anděl – dobro x zlo, marcipánové tvoření, zdobení vánočního stromečku, Vánoční koncert žáků ZŠ v mateřské škole.
- Zvířata v zimě. Ryby a život ve vodě.
- Vyprávění starého stromu – Strom jako domeček.
- Bezpečnost na cestě – chůze po chodníku, přecházení přes silnici, semafor.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- Roční období – Počasí.
- Časové vztahy.
- Prostorové pojmy a souvislosti.

Hlavní záměry:

1. Rozvíjet schopnost vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a city plně prožívat. Těšit se z hezkých a příjemných zážitků. Posilovat prosociální chování ve vztahu k členům rodiny, k dětem v mateřské škole i k ostatním lidem.
2. Vyjadřovat své prožitky slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací. Podporovat sblížení dětí.
3. Rozvíjet povědomí o ochraně živých tvorů v přírodě, být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě.

Konkretizované výstupy:

- Navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství. Projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí.
- Umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.). Dodržovat řečovou kázeň (dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, zformulovat otázku).
- Všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat.
- Znat a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení). Správně reagovat na světelné a akustické signály.
- Orientovat se v časových údajích v rámci dne (dopoledne, poledne, odpoledne), rozlišovat základní časové údaje (dnes, zítra, včera, dny v týdnu).

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

5. Tematický celek: LEDEN JE KRÁSNE LEDOVÝ

Okruhy činností:

- Zimní počasí a živočichové. Vycházka do lesa – příkrmování zvířátek.
- Hry a sporty v zimě. Bezpečnost – sáňkování, bobování, stavění sněhuláků.
- Bydlení, město, vesnice.
- Zima – co se děje v zimní přírodě, EVVO.
- Vyprávění starého stromu – Strom pro člověka.
- Pes – přítel člověka (přímý kontakt se cvičenými psy v MŠ).
- Číselné pojmy, základní geometrické tvary.

Hlavní záměry:

1. Posilovat citlivý vztah ke všem živým tvorům v zimním období jednoduchou péčí o ně ve svém okolí (např. ptáčky a ptáčí budky).
2. Organizovat hry dětí se sněhem, na sněhu i na ledu. Probouzet zájem o zimní hry a činnosti. Utvářet vztah k zimním sportům a sportování vůbec.
3. Probouzet zájem o psanou podobu jazyka osvojováním si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci vhodnými pomůckami.

Konkretizované výstupy:

- Mít poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích.
- Rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky. Zajímat se, co se v přírodě děje, přizpůsobit oblečení – rozlišení chladu a tepla, chování.
- Pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu).
- Rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky). Napodobit některá písmena. Sledovat očima zleva doprava, dle potřeby i zprava doleva, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů.

6. Tematický celek: V POHÁDKOVÉ ŘÍŠI

Okruhy činností:

- Masopust, postní doba – lidové tradice. Činnosti motivované místními tradicemi. Pohádkový den v karnevalových maskách (v MŠ). Velký maškarní karneval.
- Vyprávění starého stromu – Dech a náruč stromu.
- Pracovní činnosti, řemesla – co kdo dělá.
- Předměty a jejich vlastnosti (materiály, barvy, manipulace s předměty a zkoumání jejich vlastností, konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad).
- Doprava – dopravní prostředky. Bobování a stavění sněhuláků.
- Pohádky a příběhy s etickým obsahem a poučením, pohádkové bytosti.

Hlavní záměry:

1. Podporovat u dítěte rozvoj schopnosti chovat se prosociálně a aktivně se podílet na společném životě třídy. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti.
2. Záměrně pozorovat běžné předměty, určovat a pojmenovávat jejich vlastnosti (barva, tvar, materiál, velikost), jejich charakteristické znaky a funkci. Chápat číselné a matematické pojmy.
3. Samostatně vyjadřovat myšlenky, nápady, pocity, zvládat jednoduché dramatické úlohy, chápat slovní vtíp a humor.

Konkretizované výstupy:

- Přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, předvádí taneček, výrobek).
- Rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, barvy a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky. Rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet velikost.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- Mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky. Chápat jednoduché hádanky a vtipy.

JARO

- Sluníčko, vstávej
- Modrá planeta
- Máme se rádi s mámou a tátou

7. Tematický celek: SLUNÍČKO, VSTÁVEJ

Okruhy činností:

- Koloběh vody v přírodě.
- Vyprávění starého stromu – Strom máma a táta.
- Nástup jara – jevy živé a neživé přírody (co dokáže slunce, jarní počasí, první jarní rostliny – co potřebují k životu). Tematická vycházka k rybníku.
- Domácí zvířata. Mláďata. Návštěva se zvířátky (ve spolupráci se SVČ Opava, blízká setkání se zvířátky, informace o chovu a způsobu života).
- Návrat ptáků.
- Návštěva místní obecní knihovny.
- Hasiči a záchranáři.

Hlavní záměry:

1. Všimnout si změn v přírodě. Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí přírodním i společenském. Rozvíjet city dítěte působením krás přírody a probouzejícího se jara. Získávat vztah ke zvířatům a jejich mláďatům.
2. Posilovat prosociální chování dítěte, kooperativní dovednosti. Dovědět se o záchranných systémech: hasiči, záchranáři, o chování dětí v nebezpečí a ohrožení zdraví nebo života.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

3. Rozvíjet řečové a komunikativní dovednosti dítěte. Vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností. Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Konkretizované výstupy:

- Odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat. Projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat.
- Jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, postupovat podle pokynů a instrukcí.
- Uvědomovat si, co je nebezpečné. Vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat).
- Spontánně vyprávět zážitky z pohádek. Vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, ovládat sílu a intonaci hlasu.

8. Tematický celek: MODRÁ PLANETA

Okruhy činností:

- Velikonoce – lidové zvyky, tradice. Malování vajíček – tvořivá dílnička.
- Život živočichů u vody. Půdní živočichové.
- Jaro – co se děje na jaře a jak rostliny rostou. EVVO.
- Planeta Země, Slunce, vesmír.
- Ekologicky motivované hravé aktivity. Barevný týden Země.
- Vyprávění starého stromu – Strom pod zemí.
- Bezpečnost na cestě – hry dětí, moje kolo.

Hlavní záměry:

1. Seznamovat se přirozeným způsobem se zvyklostmi a tradicemi jarních svátků (Velikonoce). Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací. Prožívat radost ze zvládnutého a poznání.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

2. Chovat se ekologicky a všimát si významu zeleně a čistoty životního prostředí. Pozorovat životní podmínky a stav životního prostředí, poznávat ekosystémy (les, louka, rybník apod.). Pečovat o okolní prostředí. Mít povědomí o planetách a Slunci.
3. Seznamovat se se základními pravidly chování v silničním provozu pro vlastní bezpečnost a ochranu svého zdraví i zdraví a bezpečnost druhých.

Konkretizované výstupy:

- Zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu. Mít poznatky o zvycích a tradicích kraje.
- Chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí, např. ve školním prostředí, na hřišti, v přírodě. Zapamatovat si různé zvuky zvířat, vyjmenovat květiny viděné na procházce.
- Uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí. Chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

9. Tematický celek: MÁME SE RÁDI S MÁMOU A TÁTOU

Okruhy činností:

- Rodina, členové rodiny, vztahy mezi nimi. Den matek.
- Povolání (nejen rodičů a prarodičů).
- Bezpečnost na cestě – prevence úrazů při pohybových činnostech a dopravních situacích (chování dětí v případě nebezpečí a ohrožení zdraví nebo života).
- Vyprávění starého stromu – Dědeček strom.
- Drobní živočichové – hmyz (včely, mravenci, motýli).

Hlavní záměry:

1. Vést k porozumění, že každý má ve společenství v rodině, ve třídě, v herní skupině svou roli, podle které je třeba se chovat. Uplatňovat

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

návyky společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (poprosit, poděkovat, zdravit, požádat o pomoc apod.).

2. Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a vědět, jak se nebezpečí vyhnout a kam se v případě potřeby obrátit o pomoc.
3. Mít povědomí o významu životního prostředí.

Konkretizované výstupy:

- Dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti. Umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci.
- Projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám. Bránit se projevům násilí.
- Podílet se na pravidlech soužití a respektovat je.

LÉTO

10. Tematický celek: LÉTO, MILÉ LÉTO

Okruhy činností:

- Nebezpečné situace a ochrana před nimi.
- Sportovní hry v MŠ.
- Léto (co se děje v letní přírodě), exotická zvířata.
- Školní výlet a výlety do okolí (do přírody, okolní MŠ...).
- Slunce, vzduch a voda. Počasí - déšť, blesk, bouřka, slunce a stín.
- Bezpečná cesta, doprava, dopravní značky, co říká semafor, přechod bez semaforu, se semaforem.
- Společné rozloučení dětí s MŠ před prázdninami. Slavnostní rozloučení s budoucími školáky a jejich rodiči.

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

Hlavní záměry:

1. Seznamovat se s některými způsoby ochrany osobního zdraví a bezpečí. Zvládnout jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (pořádek v hračkách, pomůckách, v osobních věcech apod.).
2. Přivádět k uvědomění si sebe sama nejen jako součásti lidského společenství, ale i přírody a na základě tohoto uvědomění prohlubovat zodpovědné chování k přírodě i k ostatním lidem.
3. Vést ke zvládnutí základních pohybových dovedností a prostorové orientaci. Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě a fér. Vzbudit u dětí větší zájem o aktivní sport.

Konkretizované výstupy:

- Projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám. Bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu).
- Postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky.
- Přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci, umět se přizpůsobit změnám. Odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné. Projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.).
- Běhat, skákat, zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení, užívat různé pomůcky k pohybu, různé nářadí, náčiní. Být pohybově aktivní po delší dobu (10 min. a více) v řízené i spontánní aktivitě.

7. Evaluační systém mateřské školy

7.1. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni třídy a školy.

Na úrovni školního programu jsou vyhodnocovány:

- podmínky vzdělávacího procesu
- naplňování vzdělávacích cílů a záměrů

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- práci pedagogů

Na úrovni třídy jsou prováděny:

- evaluace integrovaných bloků:

Hodnocení většího či menšího tematického celku je uskutečňováno po skončení nebo i v jeho průběhu. Je hodnoceno, zda byl vytýčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků je možno dál plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činností.

- hodnocení jednotlivých dětí:

Hodnocení směrem k dětem je prováděno průběžně. Jsou hodnoceny individuální výsledky dětí, jejich pokroky, úspěchy, nezdary v diagnostických listech. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro počáteční sebehodnocení dítěte. S dítětem o pokrocích, kterých dosahuje, je vhodným způsobem hovořeno.

- hodnocení třídy dětí:

Hodnocení z pohledu celé třídy je zapisováno zpravidla 1x za měsíc na konci daného tematického bloku nebo podle potřeby. Je hodnocena aktivita, zájem dětí, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi dětmi, své pedagogické působení, důvody nezdarů a jiné skutečnosti.

- hodnocení sebe sama (sebereflexe)

Pedagogická diagnostika:

- Učitelkami jsou zpracovávány poznámky a postřehy o dětech. Jsou vyhodnocovány pozorování, je popsán posun dětí v oblasti pohybové, hrubé a jemné motoriky, sociálních vztahů a hry, poznatků, myšlenkových operací, komunikace a jazykového projevu, prostorových a početních představ, hudebních a výtvarných projevů, grafomotoriky, projevů chování, aj.
- U předškolních dětí je porovnáván posun v kresbě, ve schopnosti spolupráce, chuti k získávání nových poznatků, sebevědomí a aktivit, posun v představách, jazykovém citu, fantazii a dalších významných operacích potřebných ke vzdělávání.
- U dětí s odklady školní docházky a speciálními vzdělávacími potřebami je zpracováván a následně vyhodnocován PLPP a IVP. Je nutná častější konzultace

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

se zákonnými zástupci. Pozorování o chování a projevech dítěte je předáváno zákonným zástupcům s vědomím citlivosti popisovaných informací.

7.2 Plán evaluace školy – viz. tabulka

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

CÍLE	KRITERIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ	ZODPOVÍDÁ
1 Plnění cílů ŠVP počítá s vnitřní evaluací a dalším vývojem (pojmenování překážek a problémů), respektuje potřeby rodičů, věkové složení dětí	Sledování úrovně práce se školním vzdělávacím programem. Plnění třídního vzdělávacího programu.	Kritéria souladu ŠVP a TVP Evaluace integrovaných bloků Třídní evaluace Provozní a pedagogické porady Kontrolní činnost Rozhovory se zákonnými zástupci dětí	1 x ročně Po ukončení 2 x ročně 6 x ročně a dále dle aktuální potřeby 1 x za dva měsíce dle potřeby	učitelky MŠ učitelky MŠ vedoucí učitelka MŠ vedoucí učitelka MŠ učitelky MŠ
2 Učitelky - volba různých metod a forem s ohledem na potřeby dětí, využití nově získaných poznatků Spolupráce s rodiči, obcí, PPP, SPC, ZŠ, MŠ v okolí	Využití DVPP v pedagogické práci Výsledky vzdělávací práce pedagogů Plánované aktivity (kulturní a zábavné akce pro děti, společné akce s rodiči)	Hospitace Diagnostické listy dětí Průběh vzdělávání, PLPP, IVP	2 x ročně u každé uč. průběžně průběžně průběžně	vedoucí učitelka MŠ učitelky MŠ učitelky MŠ učitelky MŠ
3 Klima školy Organizace školy Podmínky ke vzdělávání, materiální vybavení školy	Vztah učitelka-dítě, učitelka-zákonný zástupce, učitelka-ostatní personál Personální obsazení Prezentace na veřejnosti Zlepšování materiálních a hygienických podmínek školy	Dotazníky Rozhovory, porady Kulturní a zábavné akce školy Výroční zpráva o činnosti mateřské školy	průběžně průběžně 1 x ročně	učitelky MŠ a ostatní personál vedoucí učitelka MŠ

8. Přílohy

8.1. Plán doplňkových aktivit MŠ

Zájmové aktivity mateřské školy:

Nabídka kroužků může být aktualizována, odvíjí se na základě zájmu zákonných zástupců a možností mateřské školy.

Další nabídka doplňkových aktivit mateřské školy v rámci programu mateřské školy:

Září

- Vitamínové hody – ochutnávka přineseného ovoce a zeleniny, příprava salátu
- Jablíčkový týden
- Divadlo v MŠ
- Drakiáda (ve spolupráci s družinou ZŠ)

Říjen

- Divadlo v MŠ
- Vystoupení pro seniory (ve spolupráci s OÚ)
- Průvod broučků – zamykání lesa (společně s rodiči)
- „Podzimníčci“ (výstavka společných prací dětí a rodičů)
- Agentura ARCAM – zábavně - naučná přednáška o zvířátkách

Listopad

- Barevné klubičko (ve spolupráci se SVČ Opava)
- SVČ Opava – výukový program EVVO
- Vítání občánků (ve spolupráci s OÚ)
- Tvořivá dílnička s rodiči, zhotovení svícínek, vánočních dekorací
- Návštěva 1. třídy ZŠ

Prosinec

- Mikulášská besídka
- Vánoční jarmark v obci – vystoupení dětí

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- Vánoční koncert žáků ZŠ v mateřské škole
- Návštěva dětí MŠ v družině
- Vánoce, výstava prací dětí
- Zpívání u stromečku
- Vánoční laťka v ZŠ (soutěž), pozorování živého kapra
- Agentura ARCAM – zábavně - naučná přednáška o zvířátkách

Leden

- Přehlídka sněhuláků na zahradě MŠ
- Bobování
- SVČ Opava – výukový program EVVO
- Vycházka do lesa – příkrmování zvířátek
- „Pes přítel člověka“ - přímý kontakt se cvičenými psy v MŠ

Únor

- Bobování
- Stavění sněhuláků na zahradě MŠ
- Pohádkový den v karnevalových maskách
- Velký maškarní karneval (ve spolupráci se Spolkem rodičů ZŠ a MŠ)

Březen

- Divadlo v MŠ
- Vítání jara (výstavka výtvarných prací v MŠ)
- Návštěva družiny (předškoláci)
- Na školu se těšíme (odpoledne s předškoláky a jejich rodiči)
- Tematická vycházka k rybníku
- Návštěva místní obecní knihovny
- Barevné klubičko (ve spolupráci se SVČ Opava)
- „Domácí mazlíčci“ - ve spolupráci se SVČ Opava, blízká setkání se zvířátky doplněna o základní informace o chovu a způsobu života – křeček, králík, had,..

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

Duben

- Barevný týden Země (sběr papírků, klacíků na zahradě MŠ, vycházka k lesu, k rybníku)
- Tvořivá dílnička s rodiči
- Slet čarodějnic (ve spolupráci se Spolkem rodičů ZŠ a MŠ)
- Návštěva předškoláků v 1. třídě před zápisem
- Agentura ARCAM – zábavně – naučná přednáška o zvířátkách

Květen

- Den matek
- Zápis dětí do MŠ
- SVC Opava – výukový program EVVO
- Divadlo loutek Ostrava
- Fotografování dětí, pořízení tabla pro předškoláky

Červen

- Den dětí
- Sportovní hry v MŠ
- Návštěva okolní MŠ, výlet vlakem či autobusem
- Školní výlet dětí
- Slavnostní rozloučení s budoucími školáky a jejich rodiči (stužkování, pamětní list, knihy, pohoštění)

8.2. Prevence sociálně patologických jevů

Etika a mravní výchova – vzdělávací obsah:

Záměrem vzdělávacího úsilí je uvést dítě do společnosti ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dětem osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje, přijmout základní všeobecně uznávané, morální i etické hodnoty a podílet se na utváření společenské hodnoty.

Témata prevence soc. patologických jevů:

1) ZDRAVÍ

výchovné cíle: pochopení pojmu zdraví jako naprosté pohody duševní, tělesné a sociální. Jak si můžeme zdraví podporovat a chránit.

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- znalost lidského těla
- Filipova dobrodružství (kniha)
- denní cvičení
- pobyt venku
- otužování (plavání, zimní sporty)
- hry: lékař, nemocnice, hra na domácnost, o lidském těle, loutkové, dramatické, s vodou
- prevence úrazů: bezpečnost – voda, oheň, dopravní prostředky, elektřina
- zdravý životní styl: stolování, zdravá výživa, pitný režim, osobní hygiena

2) HYGIENA

výchovné cíle: pochopení důležitosti dodržovat základní hygienická pravidla jako prevence nemocí a souvislosti s tím, co všechno nám může nemoc překazit (naše oblíbené činnosti, apod.)

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- pohádky, námětové hry, říkanky
- ranní filtr
- čištění zubů

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- otužování
- osobní hygiena – před jídlem, před spaním po použití WC
- používání kapesníků
- vhodné oblékání

3) VÝŽIVA

výchovné cíle: seznámení se s potravinami, které jsou zdravé a nezdravé, a pochopení, že nejlepší je strava pestrá a vyvážená

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- akce – společné oslavy: příprava pohoštění, pečení cukroví, ochutnávka jídel, jablíčkový týden, manipulace s potravinami, třídění podle druhu, vzhledu, chuti, vůně
- přímé pozorování – zelenina – růst

4) POHYB

výchovné cíle: pochopení tělesné zdatnosti jako faktoru, který podporuje zdraví a pochopení důležitosti pravidelného tréninku, zdůraznění toho, že sportovci dodržují životosprávu – nekouří, nepijí alkohol, neberou drogy

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- pohyb – rozvíjení celkové kondice, ovlivnění vzhledu, postavy, důležitý proti obezitě
- výhody dobré fyzické kondice
- zdravý vývoj – svalstvo, klouby, kostra, srdce
- prevence nemocí
- radost z pohybu
- překonávání strachu
- posilování volných i charakterových vlastností
- tělocvik: pravidelné cvičení, pobyt venku, soutěživé hry, relaxační cvičení, jóga
- hudebně-pohybové hry, tanečky
- dechová cvičení – flétna, zpěv

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- grafomotorika

5) ROSTLINY

výchovné cíle: seznámení se s jedlými plody a léčivými bylinami, pochopení toho, že existují také plody nejedlé a rostliny a plody jedovaté

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- pokusy s rostlinami, klíčení
- výtvarné techniky: otiskování listů, práce s přírodninami
- ochutnávka bylinek: vůně, chuť
- pozorování: encyklopedie, obrázky, přímé pozorování v přírodě
- užitečnost rostlin: pro zvířata i pro člověka, přímé zpracování rostlin, sušení rostlin, čaje,
- bylinky, med
- určování názvů rostlin z atlasu nebo při vycházce
- ochrana přírody – ekologická výchova, ničení zeleně

6) ALKOHOL

výchovné cíle: zjistit znalost dětí o alkoholu, resp. jejich zkušenosti s požíváním alkoholických nápojů; prohloubit jejich znalosti o působení alkoholu – jak těsně po požití, tak i dlouhodobé zdravotní následky včetně závislosti na alkoholu, zdůraznění závislosti jako nemoci

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- individuální rozhovory s dětmi
- negativa požívání alkoholu – vitamíny jsou zdravější

7) KOUŘENÍ

výchovné cíle: objasnění důvodů proč lidé kouří, vysvětlení škodlivých důsledků kouření na lidský organismus, dlouhodobé zdravotní následky včetně závislosti, opět zdůraznění závislosti jako nemoci

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- přirovnání – kouř z komína, z výfuku auta
- srovnání – pobyt na čerstvém vzduchu x v zakouřené místnosti
- důsledky kouření lidí – špatně dýchají rostliny i zvířata, škodí to i okolí, finanční náklady
- relaxace – procvičování dýchání jako prevence

8) DROGY

výchovné cíle: pochopení účinku různých rostlin a látek, které nám mohou uškodit. Pochopení zásady brát jakékoliv léky na radu lékaře. Varování před nebezpečím sahání na pohozené injekční stříkačky a jehly – jediné správné řešení: zavolat dospělého člověka

Metody a knihy používané v MŠ k tomuto tématu:

- Filipova dobrodružství
- Panenka Jablenka a kluk Viktor
- hry: na lékaře, na nemocnici...

9) ŠIKANA

výchovné cíle: učit se předcházet projevům šikany, řešit konflikty, spolupracovat, ale také přijímat odpovědnost za své chování

Metody používané v MŠ k tomuto tématu:

- dodržování pravidel třídy
- činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové a poražení

Ke všem tématům v MŠ slouží šestidílná edice: „Preventivní výchova“ (kniha + CD) a knihy: Policejní pohádky; Kamarádi to nevzdávají; Dědečku, vyprávěj; Dědečku, ještě vyprávěj.

Šestidílná edice: „Preventivní výchova“

1. Děti a hry

2. Děti a zdraví

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

3. Děti a ekologie
4. Děti a slušné chování
5. Děti v dopravním provozu
6. Děti pomáhají

Alena Valentová, vedoucí učitelka MŠ

8.3. Školní program EVVO

Zpracováno podle Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty č. j. 16745/2008–22.

EVVO se rozumí všestranné rozvíjení klíčových kompetencí daných v RVP PV a konkretizovaných v ŠVP.

K důležitým kompetencím patří zejména:

V oblasti **kompetencí k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:**

- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a jak se chránit
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně zajímavé a přínosné, jemu pochopitelné a využitelné pro další učení

V oblasti **pracovní kompetence:**

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, chránit přírodu v okolí, živé tvory)

V oblasti **kompetence občanské:**

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi, vesmíru apod

Dlouhodobé cíle školy v oblasti EVVO

- zvyšovat ekologické vědomí dětí, pedagogických i nepedagogických pracovníků
- ovlivňovat a formovat vztah k přírodě, odpovědnosti za jednání
- ekologizace provozu školy
- udržovat pěkné okolí školy
- vytvářet u dětí elementární povědomí o okolním světě a jeho dění
- spolupracovat s rodinou, se Střediskem pro volný čas dětí a mládeže v Opavě, Agenturou ARCAM Hlučín (zábavně-naučné povídání o zvířátkách)

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- zpracovávat prvky EVVO do ŠVP a jejich aktualizace (tematické plány)
- vybavovat školu náležitými pomůckami
- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO

Program EVVO dle aktuální nabídky v daném šk. roce

- 1. Podporovat činnostní učení** - přímé učení ve venkovském terénu, spojené s včasným rozvíjením harmonické osobnosti a přirozené vitality dětí (pozorování rostlin a zvířat při vycházkách na louce, v lese, u rybníka, při pobytu na zahradě).

Trvalé zařazení celoročních projektů v tematických plánech TVP:

„Vyprávění starého stromu“ a „Mraveneček“ (starší děti)

„Z pohádky do zahrádky“ (nejmladší děti)

„Barevný týden Země“ – celotýdenní projekt

Cíl: učit se chránit přírodu a chovat se ohleduplně k sobě navzájem a ke všem živým tvorům v přírodě.

„Den Země“ – 22. 4.: sběr klacíků, větviček a papírků na zahradě MŠ, výstava výtvarných prací u vchodu MŠ, kreslení křídou na chodníky před budovou MŠ.

„Pes přítel člověka“, seznámit se se základními dovednostmi při soužití se psem. Přímý kontakt s dvojicí speciálně vycvičených psů. Seznámit se s různými pomůckami (vodítka, obojky, granule, očkovací průkazy, obrázky psích ras aj.).

V závěru školního roku (červen) zařadit **výlet dětí s přírodovědnou tematikou.**

- 2. Provést na MŠ vhodné výukové programy ekologické výchovy.**
 1. Plánované programy dle aktuální nabídky obou institucí v oblasti EVVO
 2. Uskutečnění zábavných programů „Barevné klubičko“ v MŠ.
 3. „Návštěva se zvířátky“ – přímý kontakt s vybranými druhy.
 4. Seznámení s exotickými i domácími zvířaty formou interaktivních přednášek.
- 3. V rámci naplňování ekologického vzdělávání Dítě a svět pokračovat v zapojení do projektu MRKVIČKA, využívat informační a metodické pomoci.**

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

4. Zabezpečení ekologizace provozu školy – šetření energií, třídění odpadu, péče o zeleň v okolí MŠ.

Bc. Anežka Hladíková, učitelka MŠ

8.4. Dílčí projekty či programy doplňující ŠVP:

a) Celoroční projekt:

VYPRÁVĚNÍ STARÉHO STROMU

Cíle projektu:

- přiblížit dětem stromy a jejich život
- vysvětlit některé procesy, které v nich probíhají
- naučit pozorovat změny v závislosti na ročním období a všimnout si detailů

Projekt zahrnuje 9 témat, prolínají se ŠVP, každému se věnujeme zhruba měsíc. Začínáme od září – květen.

- Úkoly a pozorování v přírodě
- Úkoly a pozorování ve třídě
- Pokusy
- Výtvarně – tvořivé úkoly
- Hry

Některé splníme hned, jiné jsou dlouhodobější.

Na pracovních listech k tomuto tématu použijeme:

- Omalovánky
- Skrývačky
- Vystřihovánky
- Bludiště apod.

1. Září – RUCE STROMU

Cíle: Kde mají stromy ruce a na co je mají (listy)

Proč mají stromy zelené listy (chlorofyl)

Co potřebují k růstu (slunce, vodu, vzduch)

2. Říjen – PLODY STROMU

Cíle: Poznat plody stromu, ochutnat některé (ovoce, ořechy, čaj, kakao..)

Poznat co je uvnitř plodů (semínka a jejich tvar, pohyb ve větru)

Využití plodů k výtvarným činnostem

3. Listopad – STROM VE MĚSTĚ, NA VESNICI

Cíle: Vědět, co je z přírody a co ne (listy, kámen, mince, papírek, pták ..)

Otisky přírody (větvičky, kousky kůry, semínka...do plastelíny)

Změna vody na led

Chápat, že rostliny potřebují k růstu světlo

4. Prosinec – STROM JAKO DOMEČEK

Cíle: Dozvědět se, že strom je jako živý dům (úkryt pro spoustu živáčků)

Vyrobít si lojové krmítko a pozorovat ptáky

Barborky – pozorovat rašení listů a květů

5. Leden – STROM PRO ČLOVĚKA

Cíle: Dovědět se, k čemu jsou stromy lidem dobré - pro okrasu, stín, pomáhají proti silnému větru, mají léčivou sílu v čajích, ze dřeva se vyrábí nábytek, hračky, hudební nástroje, krovky domů, tužky a papír...)

6. Únor – DECH A NÁRUČ STROMU

Cíle: Rozeznat podle čichu věci, které pochází z lesa (jehličí, mech, malinový kompot, lipový čaj, citron nakapaný na kousek vaty, rozkrájené jablíčko...)

Pozorovat kůru stromů

Poslouchat zvuky různých předmětů (nejen) z lesa (klacky, suché listí, kamínky, noviny, nůžky...), poznat předměty podle hmatu

7. Březen – STROM MÁMA A TÁTA

Cíle: Dovědět se o rozmnožování stromů (plody - semínka, jehnědy - kočky, včely – vítr)

Jak stromy pijí vodu

Ptáci krmí svá mláďata

8. Duben – STROM POD ZEMÍ

Cíle: K čemu má strom kořeny (bere ze země vláhu a živiny, pevně jej drží v zemi, mezi kořeny žije spousta živáčků)

Živočichové žijící v listí a půdě

Žížaly a jejich úkol v zemi

9. Květen – DĚDEČEK STROM

Cíle: Seznámit se se stářím stromů (obejmout strom, pozorovat letokruhy)

Co se děje se stromem, když umře

Mgr. Hana Birtková, učitelka MŠ

b) Projekt „BAREVNÝ TÝDEN ZEMĚ“

Cíl projektu:

- **učit se chránit přírodu**
- **chovat se ohleduplně k sobě navzájem a ke všem živým tvorům v přírodě**

Časové rozvržení: Týden (kdykoliv v průběhu dubna)

Zelené pondělí (zelená barva: tráva)

- Skládání didaktického puzzle, např. „U rybníka“
- Výtvarné činnosti: velký listnatý strom, listy stromu otiskem rukou dětí namočených do zelené barvy (kolektivní práce)
- Hudební činnosti: písně, např. „Travička zelená“, „Skákala žabka“. Hra „Na žáby a čápa“
- Tvořivá hra, např. „Na rybníčku“ (vytvoření rybníka pomocí šňůry, doplnění papírovými rybičkami, žábami, motýlky, apod.). Povídání o žábách a jejich užitečnosti.
- Vycházka k lesu, stromy listnaté zjara. Pozorování trávníku s pampeliškami za slunečného dne a za deště. Pozorování jarních rostlin, např. pampelišky, sedmikrásky, sasanky... v koutku živé přírody v mateřské škole.

Žluté úterý (žlutá barva: slunce)

- Pracovní listy s obrázkem sluníčka, vybarvování
- Poslech pohádky „Maminka Země“ (Z pohádky do zahrádky)
- Pohybové vyjádření písniček: např. „Vstávej, sluníčko“, „Probud' se, kytičko“ (MC Pohádky z naší zahrádky), „Volám tě, sluníčko“
- Cvičení jógové sestavy „Pozdrav slunci“

Modrá středa (modrá barva: voda)

- Pracovní list „Děšť, kapičky, deštníky“
- Vystříhnout z papíru a dokreslení: „kapka vody“

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

- „Kapička Jára“: povídání o vodě, koloběh vody, řešení hádanek, doplňování přísloví
- Výroba velkého akvária z modrého papíru: lepení rybiček vystřižených z časopisů
- Poslech pohádky, např. „Malá mořská víla“ (při odpoledním odpočinku)
- Vycházka k rybníku, pozorování života kolem (labutě, ptáci)

Hnědý čtvrtek (hnědá barva: zem, půda)

- Úkoly v pracovním listu: co do půdy patří x nepatří
- „Krtkova domácnost“: poznat složení půdy (zkoumat kupky hlíny v miskách – větvičky, kamínky, listy, drobný hmyz – použití lupy)
- Zasadit do květináče fazoli, semínko slunečnice a cibulku sazečku. Sledovat, kolik lístků vystrčí ze země. Pozorovat další růst
- Návik veselé říkanky, např. Běžel zajíc kolem plotu

Červený pátek (červená barva: varuje)

- „Co škodí přírodě“: povídání o odpadcích, třídění a recyklaci
- Úklid papírků, větviček na zahradě naší školky
- Prohlížet si různé přírodniny (třeba šišky), probouzet v dětech fantazii a nechávat je prohlédnout si zblízka zdánlivě obyčejné věci

Bc. Anežka Hladíková, učitelka MŠ

c) Projekt Sportovní hry na MŠ Chuchelná

Motto: Červen, duben, květen – hodně sportu dětem.

Cíl projektu: Vést děti ke sportu

Cíl sportovních her:

- pravidelné sportování v MŠ v měsících dubnu, květnu a červnu
- pohyb jako každodenní koníček dětí
- vzbudit u dětí větší zájem o aktivní sport

Rozvíjíme:

- 1) Celkovou tělesnou zdatnost dětí, pružnost svalů, svalovou sílu a vytrvalost. Pro zdraví vnitřních orgánů tzv. aerobní zdatnost.
- 2) Pohybové schopnosti - rychlost, síla, vytrvalost, koordinace a pohyblivost.
- 3) Všestrannost pohybových schopností a pravidelnost.

Místo konání finále: sportovní areál ZŠ Chuchelná

Období finálových soutěží: červen (aktuálně podle počasí)

Soutěžní disciplíny: (mohou být upraveny podle potřeby)

Štafetový běh – sprint na 50 metrů s předáním štafety

(závodník běží 25 metrů tam a zpět, předá štafetu dalšímu závodníkovi)

Hod do dálky – hod do dálky tenisovým míčkem

Překážková chůze – chůze zručnosti na 50 metrů s míčkem v kelímku

(štafetová disciplína: slalom, podlézání, přelézání)

Skok do dálky – skoky v pytli na 10 m.

Pětiskok – žabáky z místa

(každý závodník skočí z místa pět za sebou jdoucích skoků – žabáků)

Alena Valentová, vedoucí učitelka MŠ

9. Dodatek k ŠVP č. 1

Název školního vzdělávacího programu: Školní vzdělávací program Mateřské školy Chuchelná č. j. ZŠMŠCH240/17

Škola: Základní škola a Mateřská škola Chuchelná, příspěvková organizace

Ředitelka školy: Mgr. Monika Slivková

Koordinátorka ŠVP: Alena Valentová, vedoucí učitelka MŠ

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2017

Dodatek k ŠVP PV č. 1 byl projednán pedagogickou radou dne 31. 1. 2018
a zapsán pod č. j. ZŠMŠCH44/18

V Chuchelné dne 31. 1. 2018

.....
Mgr. Monika Slivková, ředitelka školy

razítko školy

Tímto dodatkem se upravuje školní vzdělávací program MŠ Chuchelná ve znění platných dodatků od 1. 2. 2018 takto:

Upravuje se kapitola 3.5 Personální a pedagogické zajištění

Učitelky mateřské školy mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost SŠ, VŠ. Jejich pracovní doba i vzdělávací činnosti dětí jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální péče.

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Všichni pedagogové mají o svůj odborný růst zájem a dále se vzdělávají. Tým funguje na základě společně vytvořených pravidel, vzájemné tolerance a v duchu profesionality.

Správnými zaměstnanci jsou školnice a pracovnice výdeje stravy s částečným úvazkem v úklidu.

Upravuje se kapitola 4.3 Uspořádání činností během dne

Činnosti během dne jsou uspořádány dle rámcového režimu dne s důrazem na pitný režim, pobyt venku a spontánní hry. Časově vymezeny jsou pouze doby podávání jídel.

Denní řád je dostatečně pružný aby umožňoval reagovat na individuální potřeby, schopnosti a možnosti dětí. Učitelky se dětem plně věnují a profesionálně dohlíží nad činnostmi spontánními a nenásilně řídí činnosti didakticky zacílené, ve kterých děti získávají poznatky a vědomosti o okolním světě, jeho zvláštlostech, kulturách a společenstvích, lidech věcech, přírodě živé i neživé a cílevědomě upevňují dovednosti tyto poznatky využívat.

Při řízených didaktických činnostech, pobytu venku, sebeobslužných činnostech (oblékání, hygiena, stravování) a přípravě na odpolední relaxaci je zajištěno souběžné působení dvou učitelů na třídě.

Rámcový režim dne

1. scházení dětí do 8.30 (děti s povinným předškolním vzděláváním do 8.00),
spontánní hravé aktivity dětí, nabídka individuálních a skupinových činností
2. řízená zájmová aktivita – ranní cvičení
3. hygiena, svačina (9.00)
4. dopolední integrovaná činnost

Mateřská škola Chuchelná
„Od podzimu k létu poznáváme svět“

5. pobyt venku
6. hygiena, oběd (12.00)
7. příprava na odpočinek, odpočinek (spánek) dětí, klidový program
8. hygiena, odpolední svačina (14.15)
9. odpolední hravé a zájmové činnosti, skupinové činnosti, rozcházení dětí

Každý den je v programu mateřské školy zařazen pobyt venku, pokud to klimatické podmínky dovolí, optimálně 2 hodiny. Za příznivého počasí jsou i další činnosti přenášeny ven.

U starších dětí je v době odpoledního odpočinku nabízen klidový program.